

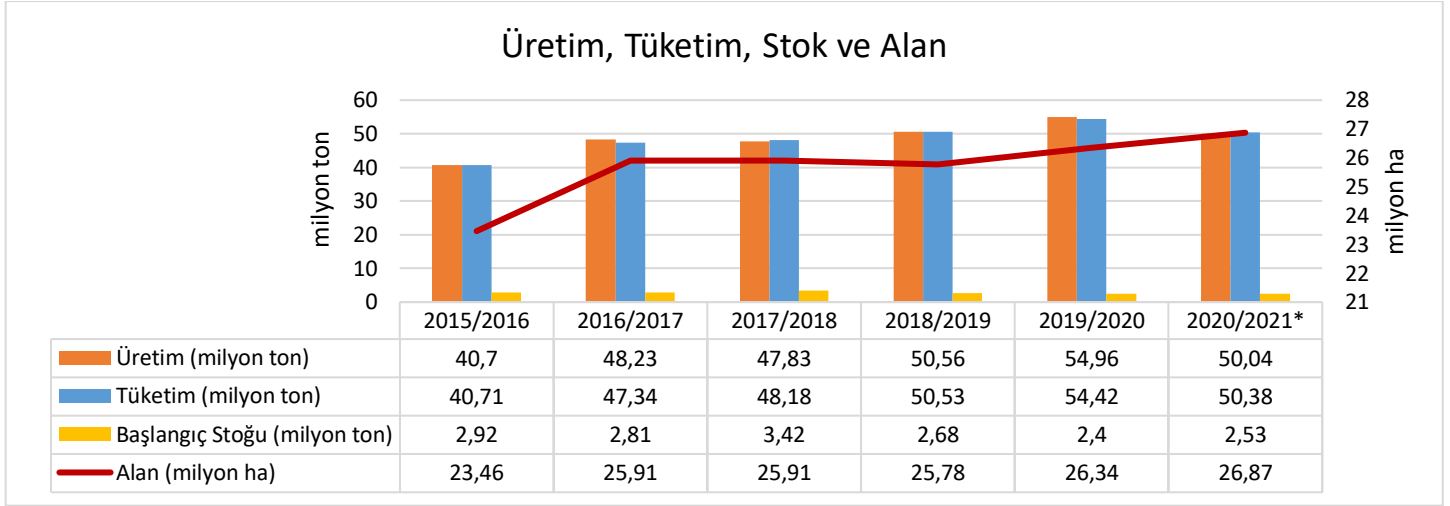

ÜRÜN MASALARI AYÇİÇEĞİ BÜLTENİ

SAYI: 14

OCAK 2021

DÜNYADA AYÇİÇEĞİ

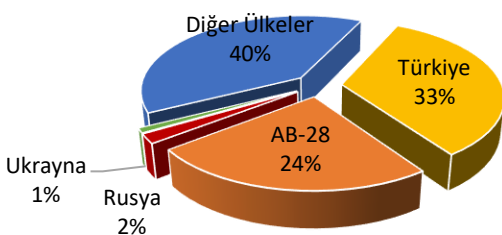
Kaynak: USDA, *Öngörü

Ayçiçeği üretiminde dünyada söz sahibi olan Rusya, Ukrayna ve Moldova'da ekiliş alanlarındaki artışa rağmen çiçeklenme döneminde yaşanan kuraklık nedeniyle üretim miktarlarının ciddi anlamda düştüğü görülmektedir. Dünya genelinde üretim miktarının geçen seneye göre %10 azaldığı bu dönemde Rusya, Moldova ve Ukrayna'nın daha fazla gelir elde edebilmek için ihracatta ayçiçeği tohumu yerine ham yağ satmak istemesi ayçiçeği fiyatlarında hareketlenmelere neden olmuştur.

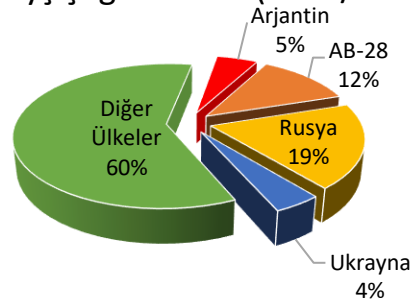
Dünyada üretiminde 2. sırada olan Rusya 9 Ocak – 30 Haziran 2021 tarihleri arasında ton başına 165 eurodan az olmamak kaydıyla uygulanan vergiyi yüzde %6.5 seviyesinden yüzde %30'a çıkarmıştır.

Gerek COVID-19 nedeniyle gıda tüketiminin artması gerekse kolza üretiminin azalmasından doğan kolza yağı açığı nedeniyle ayçiçek yağı kullanımını rekor seviyelere ulaştırmıştır.

Ayçiçeği İthalatı (2020/2021)

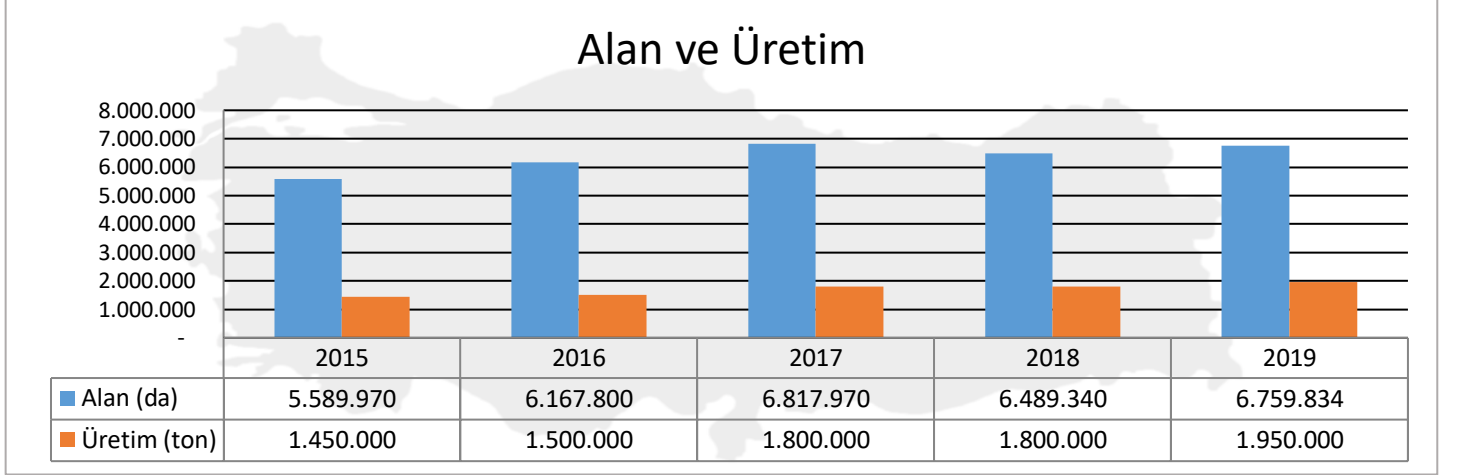
Ayçiçeği İhracatı (2020/2021)

Kaynak: USDA, 2020/2021 üretim sezonu tahmini

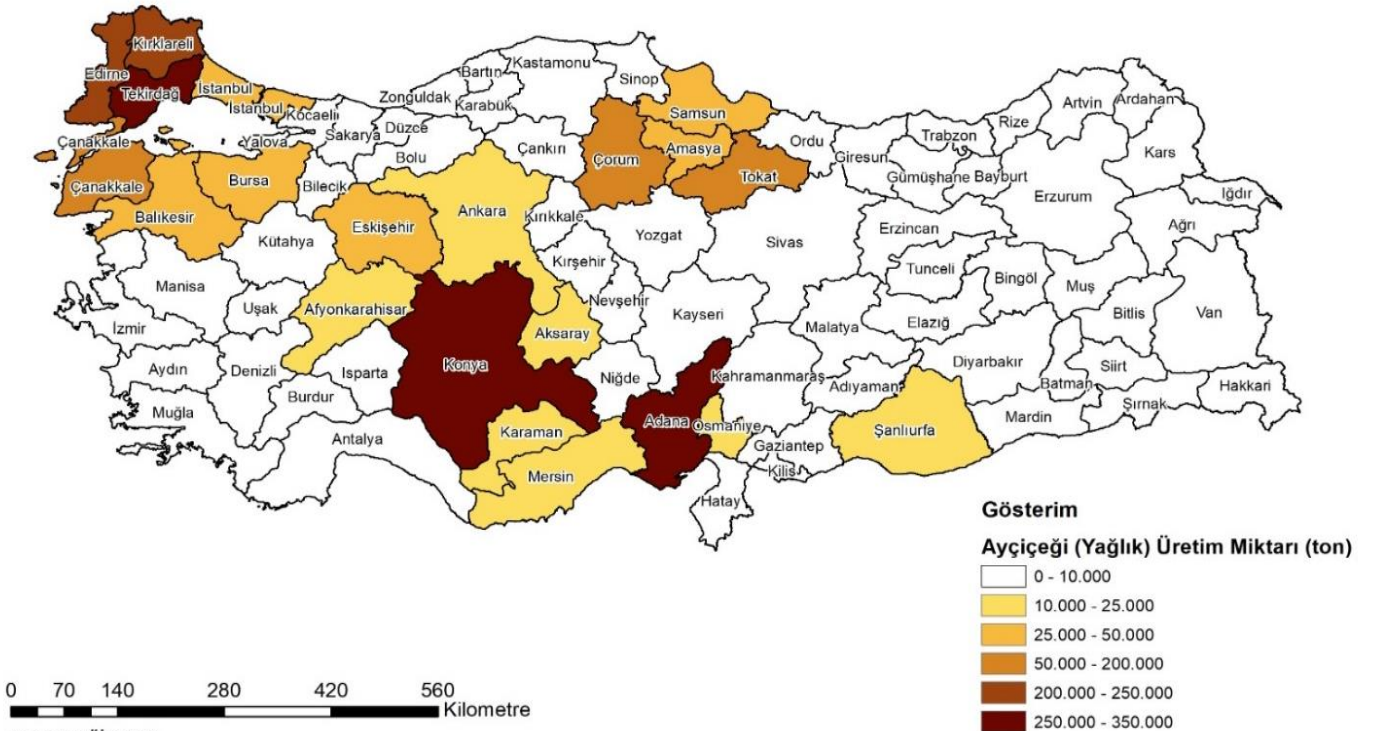
2020/2021 pazarlama yılında Aralık ayında dünya genelinde **2,55 milyon ton** ithalat ve **2,90 milyon ton** ihracat gerçekleşmiştir. Ayçiçeği ihracatında önde gelen ülkeler AB ülkeleri ve Rusya'dır.

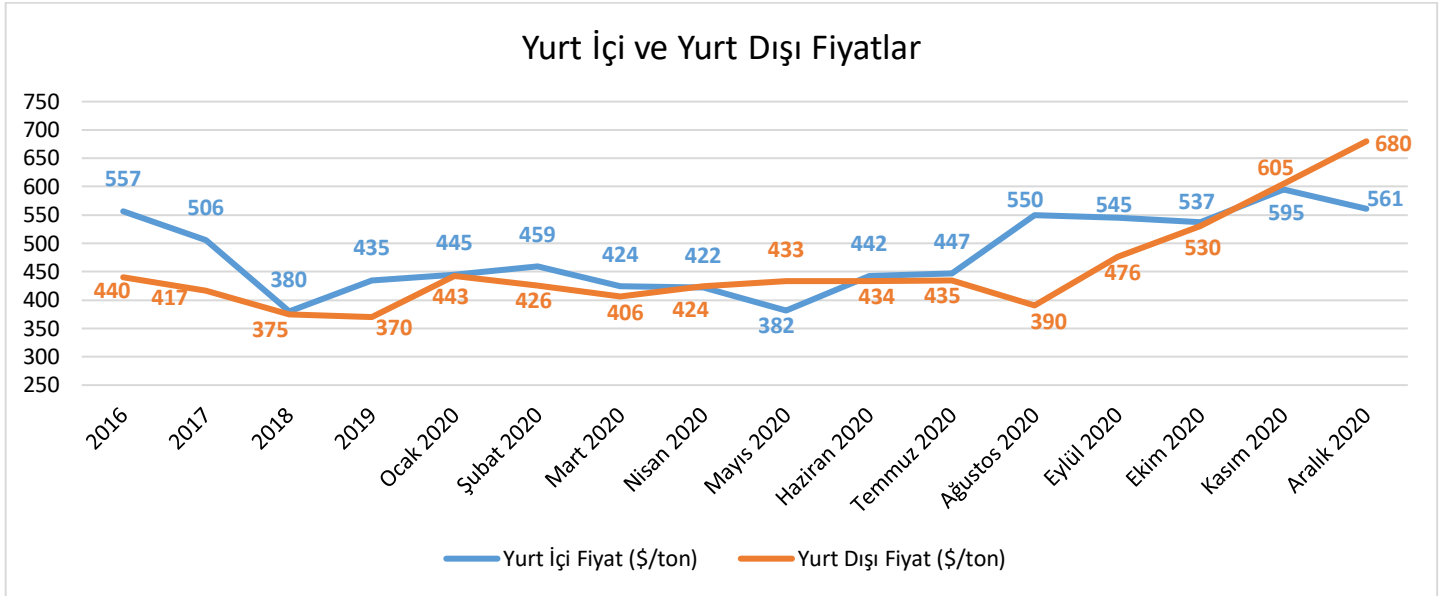
TÜRKİYE'DE AYÇİÇEĞİ

Kaynak: TÜİK

Ülkemiz yağlık ayçiçeği ekiliş alanları 2015 yılında 5,6 milyon dekar iken 2019 yılında **%20 artarak** 6,7 milyon dekara yükselmiştir. Diğer yandan 2015 yılında 1,45 milyon ton olan yağlık ayçiçeği üretimi 2019 yılında 1,95 milyon tona ulaşmıştır. 2020 yılında ise **ülkemiz yağlık ayçiçeği üretimi 1,9 milyon ton** olarak gerçekleşmiştir. TÜİK 2018/2019 pazarlama yılı verilerine göre ayçiçeğinin yeterlilik oranı **%66,4**'tür. Dekara verim ortalaması 2015 yılında 264 kg iken 2019 yılında **%9,4** artarak 289 kg'a yükselmiştir.

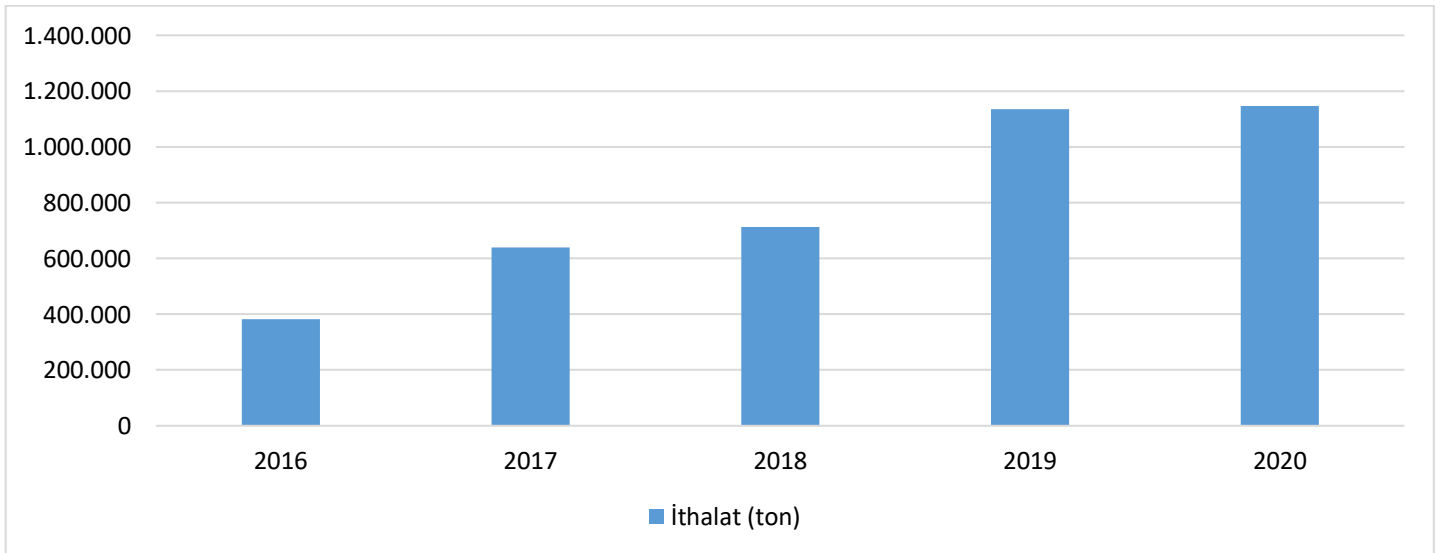

Kaynak: USDA, Edirne Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası ilgili yıl/ay dolar kuru alınmıştır.

Yurt dışı fiyatlar dünyada hasatların sonlanmasıyla birlikte Eylül ayından itibaren **476 \$/ton**'dan başlayarak yukarı doğru ivmelenmiş ve Aralık ayında **680 \$/ton**'a kadar çıkmıştır.

Yurt içi borsalarda ise Aralık ayında ortalama **4.330 TL/ton**'dan (**561 \$/ton**) işlem gören ayçiçeği fiyatları, **29 Ocak 2021** tarihi itibarıyla **5.07 TL/ton**'dan (**693 \$/ton**) işlem görmektedir. (Aralık ayı ortalama \$ kuru: 7,72 TL ve 29.01.2021 tarihinde \$ kuru: 7,32 TL)

DIŞ TİCARET

Kaynak: TÜİK, GTİP No: 12060010, 12060091, 12060099

Ülkemiz 2020 yılı ayçiçeği tohumu ithalatı, 2019 yılına göre %0,8 artarak **1,145 milyon ton** olarak gerçekleşmiştir. Ayçiçeği tohumu ithalatımızda 2019 yılında öne çıkan ülkeler Moldova, Romanya ve Rusya iken 2020 yılında Rusya, Bulgaristan ve Çin'dir.

DEĐERLENDİRME

- ✚ Bakanlığımızca 2020 yılı yağlık ayçiçeği Fark Ödemesi Desteđi **%25** oranında arttırılarak **40 krş/kg**'dan **50 krş/kg**'a çıkarılmıştır.
- ✚ Bu yıl üretici fiyatlarındaki yükseliş ve destek miktarının artırılmış olmasının önümüzdeki yıl ayçiçeği ekiliş alanlarına olumlu olarak yansıtacağı düşünölmektedir.
- ✚ Pandemi sürecindeki belirsizlik, iç piyasa fiyatlarında dalgalanmayı engellemek ve sanayinin hammadde ihtiyacının karşılanması, dünya fiyatlarında ve döviz kurlarında yaşanan değişimin yurtiçi piyasaları olumsuz etkilememesi için hasat dönemi sona erdikten sonra gümrük vergilerinde düzenleme yapılmıştır.
- ✚ 31 Aralık 2020 tarihinde yayımlanan Resmi Gazetenin 3. Mükerrerinde yer alan yeni düzenlemeyle ayçiçeği ham yağında toplu konut fonu kaldırılarak, gümrük vergisi oranı **30 Haziran 2021** tarihine kadar **%10** olarak uygulanmaya başlamıştır.
- ✚ Bakanlığımızca yurt içi ve yurt dışı piyasalardaki fiyat değişimleri, stok yönetimi, hasat durumu yakından takip edilmekte üreticilerimizi koruyacak ve tüketicilerimizi kollayacak her türlü tedbir gerek göröldüğü zaman ivedilikle alınmaktadır.

HAZIRLAYAN
Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarla ve Bahçe Bitkileri Daire Başkanlığı

☎ 0 312 258 82 00

✉ urunmasalari@tarimorman.gov.tr